

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ З ЛОГІСТИЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В СФЕРІ АВТОМОБІЛЬНОГО ТРАНСПОРТУ

Федотова І.В., к.е.н., доцент

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

В умовах глобалізації та динамічних змін ринкового середовища необхідно створити цілісну багаторівневу систему підготовки і перепідготовки логістичного персоналу, яка би враховувала кращий світовий досвід.

Базуючись на дослідженні Світового банку стану логістики на основі ранжування країн за Logistics Performance Index (LPI), Україна з 2010 року до 2018 року піднялась зі 102 місця до 66 позиції [1]. За даними цього індексу повільно зростає рівень компетентності персоналу, зайнятого в сфері логістики. Така низька позиція у порівнянні з іншими країнами пояснюється незадовільним станом бази знань вітчизняних компаній в сфері логістики, а також браком дипломованих менеджерів-логістів.

Аналіз тенденцій ринку праці показав, що кількість вакансій у сфері транспорту і логістики збільшується, а транспортно-логістичні підприємства продовжують розвиватися. На даний час є зростання інтересу топ-менеджменту компаній до впровадження концепції і технологій управління ланцюгами поставок (УЛП), інтенсивне впровадження інформаційних систем, що підтримують логістику і УЛП, удосконалення управління логістикою в компаніях на основі процесної інтеграції, прагнення бізнесу у виборі стратегій орієнтованих на скорочення логістичних витрат.

Міжнародні експерти оцінюють логістичний потенціал України надзвичайно високо, але його реалізація потребує високої компетентності і професійного підходу до підготовки фахівців-логістів. Україна потребує створення нової системи професійної підготовки логістичного персоналу у відповідності до міжнародних стандартів. Європейська логістична асоціація (European Logistics Association, ELA) розробила стандарт, що передбачає три рівні/ступеня професійної компетентності логістичного персоналу: операційний рівень, тактичний та стратегічний рівні [2]. Особливо слід відзначити, що в Україні бракує висококваліфікованих фахівців в області організації та управління логістичнокластерними утвореннями, не організована їх підготовка в чисельних вищих навчальних закладах країни [3].

На цей час особливу актуальність набуває підготовка фахівців за освітньою програмою (ОП) «Логістичний менеджмент» в зв'язку з тим, що професія менеджера з логістики за останні п'ять років входить у десятку найбільш затребуваних професій не тільки в Україні, а й у світі (за експертними оцінками загальна потреба у професійних логістах становить майже 500-700 тисяч чоловік). У 2015 р. Постановою Кабінету Міністрів України № 266 спеціальність «Логістика» виключена з «Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти ». Таким чином, в нашій країні її можливо вивчати в рамках спеціальностей «Транспортні технології» або «Менеджмент».

На кафедрі управління та адміністрування Харківського національного автомобільно-дорожнього університету у 2018 році розроблена освітня програма «Логістичний менеджмент». Ця ОП дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за спеціальністю 073 «Менеджмент». Сформовані цілі та результати навчання в ОП «Логістичний менеджмент» враховують запити ринку праці, мають випереджувальний характер, тобто орієнтовані на сучасну

світову концепцію управління логістичною діяльністю. Позитивними надбаннями в результаті врахування вітчизняного та закордонного досвіду є приділення уваги організації науково-дослідної та практичної підготовки студентів, дотримання вимог міжнародних стандартів, а також розробка авторських курсів в освітній програмі.

Аналіз тенденцій розвитку спеціальності показує, що необхідно створення нової системи професійної підготовки логістичного персоналу у відповідності до міжнародних стандартів. Формування професійних компетенцій здійснюється відповідно до вимог Європейської логістичної асоціації (European Logistics Association – ELA) та Європейського сертифікаційного комітету з логістики (European Certification Board for Logistics – ECBL). Цілі та програмні результати навчання ОП «Логістичний менеджмент» сформовані з урахуванням європейських стандартів ELA/ECBL [4] та дозволяють отримувати рівень компетентності магістрів з логістичного менеджменту, що відповідає міжнародним стандартам. Зміст цілей та результатів навчання в ОП орієнтований на підготовку логістичного персоналу стратегічного рівня, та має випереджувальний характер, тобто орієнтований на сучасну світову концепцію управління логістичною діяльністю та міжнародні стандарти.

Підготовка фахівців з логістики має яскраво виражену галузеву специфіку і потрібно враховувати потреби в логістах конкретних організацій бізнесу. Серйозні відмінності є в навичках, знаннях і уміннях логістів транспортних, промислових, торгових компаній і підприємств сфери обслуговування, що вимагає профільної підготовки логістів. Головні професійні компетенції логіста можна визначати тільки під конкретне галузеве підприємство, під ті завдання, які перед ним ставляться.

ОП «Логістичний менеджмент» орієнтована на підготовку інтегральних менеджерів і керівників логістичних підрозділів підприємств

різних форм власності, а також координаторів ланцюгів поставок та спрямована на підготовку менеджерів-логістів для підприємств транспортної галузі. Особлива увага в підготовці студентів приділяється специфіці роботи та управлінню автомобільним транспортом. Галузевий аспект врахований в цілях та програмних результатах навчання, де відображено специфіку підготовки фахівців для підприємств автомобільного транспорту.

Оскільки транспорт (особливо автомобільний транспорт) та транспортні підприємства добре розвинуті у всіх регіонах України та світі, то регіональний аспект не відіграє ролі у функціонуванні ОП. Випускники ОП мають можливість працювати на посадах логістів та керівників логістичних підрозділів як у всіх регіонах України, так і за кордоном. Це сприятиме задоволенню потреб ринку праці України у висококваліфікованих фахівцях відповідно до запитів роботодавців, зміцненню кадрового потенціалу транспортно-логістичних підприємств і посиленню їх конкурентоспроможності.

Література:

1. Aggregated LPI 2012-2018. The World bank. URL: <https://lpi.worldbank.org/international/aggregated-ranking>.
2. Кулик В.А., Григорак М.Ю., Костюченко Л.В. Логістичний менеджмент : [Навчально-методичне видання]. К.: НАУ, 2013. 260 с.
3. Альошинський Є.С., Балака Є.І. Відповідність рівня підготовки фахівців в області логістики в сучасних умовах. *Проблеми підготовки професійних кадрів з логістики в умовах глобального конкурентного середовища: XV МНПК 27-28 жовтня 2017 р. Збірник доповідей*. К.: НАУ, 2017. С. 6-9.
4. Стандарты компетенций по логистике и управлению цепями поставок. URL: <https://mclog.hse.ru/escl/standards>.